

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1028/2020
03.09.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина, Марине Милановић, Катарине Манојловић Андрић и Гордане Џакула, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александра Јасика, адвокат из ..., против тужених „Железнице Србије“ АД из Београда, чији је пуномоћник Љиљана Попадић, адвокат из ... и „Инфраструктура железнице Србије“ АД за управљање јавном железничком инфраструктуром, из Београда, ради исплате увећане зараде за рад у сменама и накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2170/19 од 27.08.2019. године, на седници одржаној 03.09.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2170/19 од 27.08.2019. године, у делу којим је одбијена као неоснована жалба тужиоца, као изузетно дозвољеној ревизији.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2170/19 од 27.08.2019. године и пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 50/17 од 28.01.2019. године у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиоца за исплату на име накнаде штете за топли оброк и регрес и у односу на одлуку о трошковима поступка и предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Основни суд у Пожаревцу, пресудом П1 50/17 од 28.01.2019. године обавезао је тужене да солидарно исплате тужиоцу на име накнаде штете за сменски рад за период од фебруара 2014. године до јуна 2014. године, одређене новчане износе са законском затезном каматом (све ближе одређено у ставу првом изреке). Одбио је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезу тужени да солидарно исплате тужиоцу на име накнаде штете за топли оброк и регрес за период од фебруара 2014. године до августа 2015. године, одређене новчане износе, са законском затезном каматом (све ближе одређено у ставу другом изреке). Одбио је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужени „Инфраструктура железнице Србије“ да исплати тужиоцу на име накнаде штете за топли оброк и регрес за период од септембра 2015. године до јануара 2017. године, одређене новчане износе, са законском

затезном каматом (све ближе одређено у ставу трећем изреке). Обавезао је тужене да солидарно накнаде тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 77.752,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате (став четврти изреке).

Апелациони суд у Крагујевцу, пресудом Гж1 2170/19 од 27.08.2019. године, одбио је као неосноване жалбе тужиоца и тужених и потврдио пресуду Основног суда у Пожаревцу П1 50/17 од 28.01.2019. године, у ставу првом, другом и трећем изреке и решење о трошковима поступка садржано у делу става четвртог изреке који се односи на туженог „Железнице Србије“ (став први изреке). Укинуо је решење о трошковима поступка садржано у делу става четвртог изреке који се односи на туженог „Инфраструктура железнице Србије“ и предмет у укинутом делу вратио истом суду на поновни поступак (став други изреке).

Виши суд у Пожаревцу, решењем Гж1 35/19 (2017) од 05.12.2012. године одбио је жалбу туженог „Инфраструктура железнице Србије“ и потврдио решење Основног суда у Пожаревцу П1 50/17-48 од 23.09.2019. године, којим је обавезан тужени „Инфраструктура железнице Србије“ да са туженим „Железнице Србије“ који је на плаћање трошкова парничног поступка обавезан правноснажном пресудом тог суда П1 50/17 од 28.01.2019. године, тужиоцу солидарно накнади трошкове парничног поступка у износу од 77.752,00 динара у року од осам дана по пријему решења, са законском затезном каматом од дана извршности решења до коначне исплате, под претњом принудног извршења.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, као посебну, због погрешне примене материјалног права, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужени „Железнице Србије“ је благовремено поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је на основу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14 и 87/18), оценио да је ревизија тужиоца изузетно дозвољена, ради уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у утуженом периоду био запослен код туженог „Железнице Србије“ на основу уговора о раду од 05.02.2003. године и анекса истог, којима није била уговорена висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за годишњи одмор. Вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке је утврђено да се висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за годишњи одмор може обрачунати искључиво применом Колективног уговора „Железнице Србије“ објављеном у „Службеном гласнику РС“ бр. 37/95 и 7/00, јер је једино он имао параметре

потребне за утврђивање висине потраживања, као и да иста обрачуната на наведени начин одговара износима ближе одређеним у изреци побијане пресуде. Одлуком Владе Републике Србије код туженог АД „Железнице Србије“ извршене су статусне промене, издвајањем уз оснивање нових акционарских друштава, међу којима је и АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, која друштва су стекла својство правних лица 10.08.2015. године. После извршене статусне промене АД „Железнице Србије“ тужилац је 31.08.2015. године закључио анекс уговора о раду са туженим „Инфраструктура железнице Србије“ (тужба је поднета 15.03.2017. године).

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца ради накнаде трошкова за топли оброк и регрес (ближе одређених у ставу другом и трећем изреке првостепене пресуде).

Другостепени суд је закључио да, иако је новелираном одредбом члана 118. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05 ... 75/14), изричито предвиђено да висина трошкова за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин, мора бити изражена у новцу (новчани бонови више нису у оптицају), Колективни уговор код тужених из 2015. године задржао је исто нормативно решење, као и Анекс колективног уговора из 2006. године, јер је њиме уговорено да је накнада ових трошкова саставни део цене једног радног сата, о чему су учесници овог Колективног уговора дали и аутентично тумачење, а као што је већ речено, ни овај Колективни уговор, ни његове одредбе о начину регулисања овде спорних накнада и висине истих нису били предмет оцене уставности и законитости, те се ради о важећим општим актима. Затим, да, утврђивање висине предметних потраживања применом Колективног уговора туженог, објављеног у „Службеном гласнику РС“ 37/95 и 7/00, чијим одредбама је последњи пут била уговорена и утврђена висина предметних спорних накнада трошкова, а који није био у примени током спорног периода из ове парнице, није прихватљива, јер представља повреду једног од основних начела правног поретка – начела временског важења закона (и других општих аката), како то правилно закључује првостепени суд, због чега није било места усвајању тако опредељеног тужбеног захтева тужиоца. Поред тога, да висина утужених потраживања није номинално изражена, већ је саставни део коефицијента за обрачун плате у важећим Колективним уговорима код послодавца. Током спорног периода је саставни део основне зараде, будући да је укључена у цену радног сата.

Међутим, овакав закључак не може се прихватити као правилан, зато што је погрешно примењено материјално право, на који разлог овај суд пази и по службеној дужности на основу члана 408. ЗПП, због чега је и чињенично стање непотпуно утврђено.

Наиме, Законом о раду је прописано право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом („Службени гласник РС“, број 24/05, са изменама и допунама), и то за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду). Ово право мора бити исказано у обрачунским листама за све запослене. Од 01.01.2006. године послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорити мањи или већи износ регреса и тоглог obroка, од оног који је предвиђен Општим колективним

уговором и Законом о раду, али само уколико су донели одлуку којом су предвидели висину регреса и топлог оброка. Висина трошкова на име регреса за годишњи одмор и на име трошкова за исхрану у току рада, мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место.

Стога се не може прихватити закључак другостепеног суда, да иако висина утужених потраживања није номинално изражена, да је саставни део коефицијента за обрачун плате, а у важећим Колективним уговорима код послодавца током спорног периода је саставни део основне зараде, будући да је укључена у цену радног сата.

У поновном поступку, првостепени суд ће поступајући по примедбама на које је указано овим решењем, ради правилне примене материјалног права, правилно утврдити чињенично стање у погледу висине накнаде за топли оброк и регрес за коришћење годишњег одмора, а која мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене без обзира на њихово радно место, коефицијент за обрачун и исплату зараде и њихову стручну спрему и донети нову, правилну и закониту одлуку.

Како су укинута другостепена и првостепена пресуда у погледу главног захтева, то је укинута и одлука о трошковима поступка, с обзиром на то да се предмет у укинутом делу враћа на поновно суђење и да ће о трошковима поступка поводом ревизије и одговора на ревизију, заједно са осталим трошковима бити одлучено у коначној одлуци на основу члана 153. и 154, а у вези одредбе члана 165. став 4. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 404. и 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**